

T'ĀHEKE

NR.11 1966

Olid toredad pidupäevad. Lehviseid lipud. Rõkkasid muusikahelid. Tänavad olid täis rõõmsat rahvast. Ka sina, oktoobrilaps, marssisid oktoobrirongkäigus! Nii tähistasime oma Nõukogudemaa neljakümne üheksandat sünnipäeva.

Meie maa sündis Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni raskes heitluses. Lenini juhtimisel võitis rahvas vabaduse. Lenini juhtimisel hakkas ehitama uut õnneliku elu – kommunismi. Sellepärast elab

Lenin

kustumatult rahva südames. Ka sinu südames, oktoobrilaps! Leninist on kirjutatud palju raamatuid. Loodud palju laule. Maalitud palju pilte. Selle pildi, „V. I. Lenin Punasel väljakul“, maalis kunstnik M. Arhipov.

Rüugavere Algkooli teise klassi oktoobrilapsed seisid sovhoosi söökla akna all, kõigil silmad sealpool, kus teati autogaraaži asuvat.

„Ega midagi, tuleb meil garaaži juurde vaatama minna, mis selle ekskursioonibussiga on,“ ütles õpetaja. „Ainult keegi peaks ikka seljakottide juurde ka jääma. Mis me neist kaasa tassime!“

Pampude juurde jäid Kati ja Tiiu. Kui aga teised maisipõldude vahele kadusid, hüppas Tiiu ehmunult püsti. Võileivapakk! Selle oli ta ju kõögilauale unustanud. Hea veel, et kodu siinsamas lähedal.

Nii jäi Kati üksi seljakottide juurde.

Söökla ees oli kõik pühapäevaseks vaikne ja rahulik. Kati vaatas, kuidas noored pääsukesed telefonitraadidel kiikusid, ja laulis tasa:

„Valvepostil seisan ma,
üldse ei saa liikuda.

Karud, lõvid, hoidke eest,
kartke vaprat tunnimeest!“

Kui ta niiviisi laulis, tuli söökla nurga tagant välja koer, hauga-

KATI, KOER JA SELJAKOTID

tas ja astus aeglaselt tüdruku poole.

Sedamaid jäi Katil suu kinni. Siinkohal peab nimelt ütleva, et Kati kartis hirmsasti koeri. Kõiki, suuri ja väikesi. Aga suuri muidugi rohkem. Kui ta kusagil koera nägi, jooksis alati minema. Või kribis mööda isa käsi ja jalgu ülespoole, kuni ulatus kukile ronima.

Nüüd isa ei olnud. Olid ainult klassikaaslaste seljakotid. Ja nende pärast jäi Kati paigale. Koer aina lähenes.

„Ära tule!“ keelas Kati. „Sa ei ole meie alevi koer. Sa oled päris võõras koer. Võõrastel koertel on siin käimine keelatud.“ Koer astus edasi. Ta kas ei saanud aru või oli lihtsalt sõnakuulmatu.

„Sa mine mujale,“ palus Kati. „Sa võid igale poole mujale minna. Ega sinul ole tarvis asju välvata.“ Kuid koer ei tahtnud ka mujale minna. Ta seisatas tüdrukust vaevalt viie sammu kaugusel ja haugas veel kord. Kati jalad hakkasid võbisema. Kangesti pikad hambad olid sel-

lel koeral. See oli kõige pikemate hammastega koer, keda ta kunagi näinud. Ja nii laiade lõugadega, et võis Kati vist ainsa ampsuga alla neelata.

Sellele vaatamata otsustas Kati teda hirmutada.

„Meil siin elab üks mees, kes ringihulkuvad koerad kotti püüab,“ ütles ta väriseva häälega. „Varsti peaks ta siia tulema.“ Kuid koer ei hoolinud ka mehest, kes kotiga jahti peab. Või sai ta aru, et see mees on Kati poolt välja mõeldud. Ta sörkis alles siis minema, kui punane autobuss matkapampude juures pidurdas.

„Näe, apteekri uus njuufundlane on aiast välja pugunud!“ imestas õpetaja.

„Kas sa, Kati, teda ei kartnud?“

„Kartsin küll,“ tunnistas Kati.

„Miks sa siis sööklatrepile ei põgenenud?“

„Aga ma lubasin ju seljakottide juures olla,“ ütles Kati ja tõstis kaaslaste poole oma helesinised, alles niisked silmad.

JURI RANT

Illustreerinud E. VALTER

Kuidas pörsas rääkima

Õppis

L. PANTELEJEV

Kord juhtusin nägema, kuidas üks päris tilluke tüdruk pörsale rääkimist õpetas. Aga kuidas ta ka vaeva nägi, asjast ei tulnud midagi välja.

Tüdruk ütles pörsale: „Ütle „ema“!“ Aga see vastas: „Röh-röh!“

Tüdruk ütles: „Notsu, ütle „isa“!“ Aga pörsas vastas vaid: „Röh-röh!“

Tüdruk: „Ütle „puu“!“ Pörsas: „Röh-röh!“ — „Ütle „lill“!“ Sellegi peale kostis pörsas vaid: „Röh-röh!“ — „Ütle „tere“!“ — „Röh-röh!“ — „Ütle „head aega“!“ — „Röh-röh!“

Vaatasin ja vaatasin, kuulasin ja kuulasin, ja mul hakkas nii tüdrukust kui ka notsust kahju.

Siis ma soovitasingi: „Tead, sa õpeta talle midagi kergemat. Ta on veel liiga väike nii raskete sõnade jaoks.“

„Aga mida siis? Millist sõna?“

„Noh, näiteks, kas või „röh-röh“!“

Tüdruk mõtles veidi ja ütleski siis:

„Kuule, notsu, palun ütle „röh-röh“!“

Pörsas vaatas talle otsa ja ütles: „Röh-röh!“

Õnnelikult plaksutas tüdruk käsi ja hüüdis: „Lõpuks ometi õppis rääkimise selgeks!“

Tuul

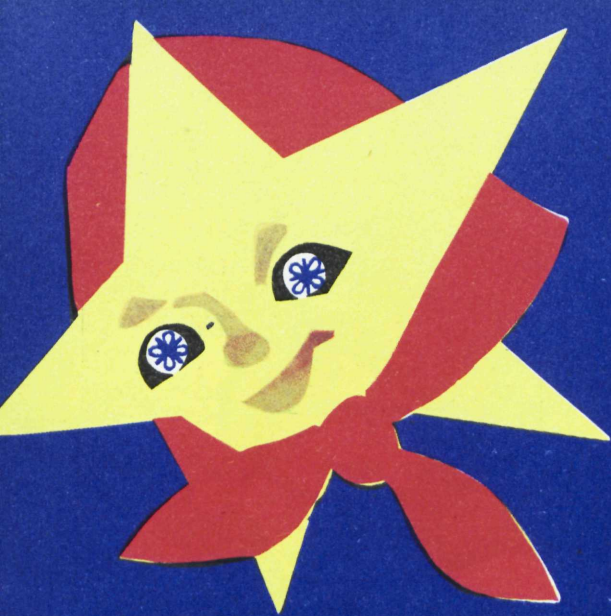
UNO LEIES

TUUL VIIS LENDU
KAIE RÄTI,
KAIE PALJA PEAGA J'ATTIS.

KUHU TUUL KULL
RÄTI KANDIS?
KELLELE TA SELLE ANDIS?

OTSI TAEVAST
VÄIKSE TÄHE,
SIDUS TALLE RÄTI PAHE ...

NÄGU NAERUL
NUUD ON KUUL.
VAATA, MIDA TEGI TUUL!

Virilas ja Tirilas

KALJU KANGUR

ÄRATUSKELLAD TIRISESID...
VIRILAS LAPSED VIRISESID,
NII ET KLAASID KLIRISESID.
VIRISESID,
PIRISESID:

„KULL ON PAHA!
KULL ON PAHA!
VOODIST TÕUSTA
VEEL EI TAHA...“

TIRILAS JUBA TIRISID
LAPSED SUKKI-SAAPAID JALGA:

„OI KUI HEA!
OI KUI HEA!
HOMMIK ALGAS,
HOMMIK ALGAS,
ENAM MAGAMA EI PEA!“

Kahekõne depooš

ERIKA ESOP

KAKS RUTTAVAT TRAMMI,
KAKS TUTTAVAT TRAMMI
KORD VESTLESID HOOS
TRAMMIDEPOOS.

NAD KIITSID
TÕUSVA PÄIKESE VALGUST
JA TÕOKA LINNA
PÄEVA ALGUST
NING SEDA,
ET NAD VÕISID KAEDA
LAPSI

SÕIDUL LASTEAEDA.

KUNI LÕPUKS UKS NEIST OHKAS:

„AINULT PEETRIŠT POISI KOHTA
VÕIKSIN HALBU SõNU ÕELDA,
VÕIKSIN TUSATUJUS MÕELDA,
SEST TA ISTMEIL SEISMA KIPUB,
PUHTAD PINGID ÄRA RIKUB.
AINA SEGAB SÕIDURAHU,
VIRISEB,

ON HALB JA PAHURI!“

ESIMENE MÕISTIS TEIST:

„RASKE!...
AGA LAHTI NEIST
SAAB VAID SIIS,
KUI TRAMMI PEATAD,
KORRARIKKUJALE TEATAD:
„OLED PAHA –

ASTU MAHA!“

Illustreerinud V. HURT

Unelaulud

Vanaemal oli üks kangesti ilus laul. Kui Heli veel päris pisike oli, siis vanaema laulis teda sellega magama.

„Äia, tuia,
lase kiigel käia,
üle mere metsa,
pika kuuse otsa!
Kus need kuked söövad kulda,
kuked kulda, kanad karda,
haned haljasta hõbedat,
haned hõbedat!“

Alguses hakkas laul valjusti peale, aga jäi pärast ikka vaiksemaks ja vaiksemaks, ja seda nagu ei teagi, millal ta ära lõppes. Siis pidi olema Une-Mati tulnud. Mõnikord laulis vanaema selle laulu mitu korda läbi, aga pärast tegi veel uusi sõnu ka juurde. Heli oskab seda laulu nüüd ise ning laulab siis, kui punase kiigega ühest toast teise õõtsub ja uksepakul varvastega hoogu annab:

„Äia, tuia,
lase kiigel käia,
üle mere metsa,
pika kuuse otsa!“

Kui nüüd vanaema uinulaulust kiigelaul sai, pidi kusagilt uue unelaulu saama. Vanaema leidis jälle abi – ta tuletas meelde une meelitamise laulu:

„Uni, tule uksest sisse,
astu sisse akenasta,
kuku lapse kulmu peale,
lase lapse lau peale,
kõnni lapse kõrva peale,
astu lapse hamba peale,
tõuse lapse turja peale,
seisa lapse silma peale!“

Kui vanaemal aega ei ole, võib Heli seda ise lugeda. Heli veel üksi laulda ei oska, aga lugemine aitab ka. Kui ei usu, proovi ise järele! Aga lugeda tuleb aeglaselt, silmad kinni ja pea padja peal.

PILLE KIPPAR

UH HAA

GEORG SEPP

Väike Mati püüdis tiigi ääres vana kartulikorviga kalu. Tükk aega püüdis, kuni lõpuks sai kätte pisikese kuldse kogre, vaevalt väikese sõrme pikkuse.

Võttis siis purgiga tiigist vett, pani kalakese purki ujuma ja püüdis edasi.

Sellest samast tiigist läks mööda Olev.

„Oi, kui tore kala sul on!“ kiitis Olev. Ta kummardus purgi kohale ja imetles kuldset kalakest. „Mis sa temaga teed?“

„Võib-olla lasen ta pärast tiiki tagasi, aga võib-olla viin kassile,“ arutas Mati. „Mis sest pisikesest kalast muud ikka saab!“

„Nojah, oleks ta veidi suurem!“ ohkas Olev ja astus edasi.

Teel tuli talle vastu Mari.

„Tead sa, Mari, Mati püüdis kalu, ilusa kuldse kalakese.“

„Suure?“ küsis Mari.

„Mitte eriti. Nii – väikese sõrme pikkuse.“

„Päh, see ka mõni kala, millest rääkida!“ lausus Mari põlastavalt ja

Illustreerinud H. SAMPU

OLIVIA SAAR

LIKUVAD
PUUD

Autod vuravad,
vuravad linna.
Mida viivad,
viivad nad sinna?

läks oma teed.
 Olev sammus edasi. Peagi kohtas ta Antsu.
 „Mati sai kala kätte,“ lausus Olev.
 „Suure?“
 „Mm . . . mitte väga väikese. Nii heeringasuurse.“
 „Lutsu?“
 „Ei tea, võib-olla ongi luts. Niisugune kuldne, hästi ilus.“
 „Luts muidugi,“ kinnitas Ants asjatundlikult. „Mida ta sellega teha kavatseb?“
 „Ütles, et ehk laseb vette tagasi või viib kassile.“
 „Häh, sihuke mõni kalamees! Praeks parem ära!“
 Ja Ants läks minema.
 Tüki aja pärast tuli Olevile vastu Ursula.
 „Kas sa tead, Mati püüdis kala!“
 „Kala?“
 „Jaa. Ilusa kuldse kala.“
 „Mis ta sellega teha kavatseb?“
 „E-ei tea. V-vist praeb ära.“
 „Üheainsa kala?“
 „Nojah,“ ütles Olev. „Aga see on ikka üsna suur kala.“
 „Kui suur?“
 „Noh, nii . . . niisugune,“ sirutas Olev mõlemad käed laiali. „Ja raske. Ühe mehega juba ei tõsta.“
 Ursula vaatas Olevile imestunult otsa:
 „Nii-ii suur? Ja tema, rumal, teeb sellest prae! Keetku parem suppi. Mis kala see on?“
 „Ee . . . haug vist. Haug, jah, päris kindlasti kohe!“
 „Oi, küll sellest saaks hea uhhaa! Isegi tahaks niisugust maitsta. Aga praad – hooh! . . .“
 Ja Ursula läks edasi.
 Olev jõudis raiesmikule. Seal oli kümmekond last, igaühel pisike korb käes. Lapsed korjasid maasikaid.

„Mis te neist maasikatest nopite, nendega juba kõhtu ei täida,“ ütles Olev. „Parem lähme uhhaad keetma!“
 „Missugust uhhaad?“ pärisid lapsed.
 „Kalasuppi, noh! Mati püüdis kala – ilmatu suure põraka. Niisuguse, et kui tahad edasi vedada, siis lohista traktori järel.“
 „Noo-oo?“ ajasid lapsed silmad imestusest pärani. „Ega sa viimati luiska?“
 „Näe, kus uskmatud! Oleksin ma ta veel ise püüdnud . . . Mis asja mul luisata, kui Mati ta püüdis.“
 „Kus see kala siis on?“
 „Heinamaal.“
 „Lähme vaatama!“ hüüdis üks lastest. Ja kohe olid kõik valmis heinamaale jooksmas.
 „Oodake,“ ütles Olev. „See on nii suur kala, et kui temast uhhaad keeta, siis jätkub seda meile kõigile ja jääb veel ülegi. Ainult . . . pada oleks vaja ja lusikaid.“
 „Lähme siis kodunt läbi!“ otsustasid lapsed. „Aga ütle, Olev, mis kala see niisugune on?“
 „See on . . . see on . . . kuidas ta nüüd oligi . . . valaskala!“
 „Valaskala!“ kordasid kõik üheskoos. „Ohhoo!“
 Ja lapsed jooksid käratsedes külasse.
 Veidi aega hiljem sammus kümmekond poissi-tüdrukut tiigi poole. Kõige ees astus Olev, tema järel vedasid neli poissi tohutu suurt pada mööda maad. Siis tulid tütarlapsed, igaühel lusikas käes.
 Kui nad tiigi äärde jõudsid, kükitas Mati endiselt kalda ääres ja püüdis kartulikorviga kalu. Aga rohkem polnud tal õnnestunud saada: purgis ujus ikka seesama kuldne kogreke, vaevalt väikese sõrme pikkune . . .
 „Kus siis see . . . valaskala on?“ nõudsid lapsed ja vaatasid otsivalt ümberringi.
 „Ah see . . .“ lahutas Olev käsi. „See sulpsatas vist vette tagasi, või võib-olla sõi kass ta ära . . .“

Pihlad, pärnapuud
 autodel lastiks,
 kased, haavapuud
 autodel kastis.

Oksad tuulega
 räägivad juttu,
 et linna nad
 jõuavad ruttu:

uuel tänaval
 uued on majad,
 uuel tänaval
 puiesteed vaja.

Meie metsast
 puud sõidavad sinna,
 et ehtida nägusaks
 linna.

Heljo Mänd on oma luuletuste ja juttudega „Tähekese“ lugejatele juba ammu tuttav. Nüüd sai tema jutustus „Koer taskus“ lasteraamatute võistlusel esimese auhinna. Enne kui lugu Taavist ja Nässust raamatukauplusesse jõuab, avaldame sellest katkendi.

Mis sul kaasas on?

Taavi jõudis just siis lasteaeda, kui teised läksid võimlemisringi! Ta tegi end kähku ülerõivastest lahti, kääris sukad alla ja jooksis ka võimlema.

„Mul on täna tinasõdur kaasas,“ sosistas Nigul. „Mul on kodus neid veel, kaksteist tükki. Mis sul on kaasas?“

Taavi pidi võtma Nihv-Nahv-Nuhvi-raamatu, aga suure kiiruga oli selle koju unustanud. Tal polnud taskus midagi peale Nässu, kuid Nässu oli tal iga päev kaasas ja oma koera poleks ta ära andnud ka mitte kõigi tinasõdurite vastu.

Ent Nigul ei tahtnudki Nässut. Ta ei teadnud, et Nässu oskab head nõu sosistada.

„Olgu, ma annan sulle ühe tinasõduri,“ hakkas Nigul uuesti kauplema.

„Aga sa pead mulle homme Nihv-Nahv-Nuhvi-raamatu tooma. Kas tood?“

Taavi lubas.

Rohkem ei saanud rääkida, sest nad pidid võimlema.

Taskus

Nässul oli lasteaia igav.

Ta pidi olema terve päeva Taavi pükste taskus ega tohtinud ninaotsagi välja pista. Kasvataja oleks võinud näha ja võtta ta Taavi käest ära. Lasteaeda ei tohtinud keegi oma asju tuua. Taskus ei olnud midagi teha. Seal oli pime ja kitsas ning lasteaia ei lubanud Taavi teda kõvasti sosistada, muidu oleksid teised lapsed kuulnud. Vahel, kui Taavil oli taskus elevantide või tiigritega taskurätik, sai nendega tasakesi lobiseda, kuid täna oli ruuduline taskurätik ja sellega polnud midagi peale hakata. Nässu haigutas ja jäi magama, sest ta oli olnud öö läbi üleval. Äkki tundis Nässu läbi une kõrvaletas valu, tegi silmad lahti ja nägi enda ees Helesinist Tinasõdurit, kelle püssi ots oli veelgi tema kõrvas.

„Võta oma püss ära!“ käskis Nässu.

Helesinine Tinasõdur võttis püssi ära ja vabandas:

„Ma ei tahtnud teid sugugi torkida, aga siin on ju nii hämar, et ma ei näe õieti, ja nii kitsas, et ma ei tea, kuidas olla.“

„Mis sa siis tulid siia, kui sul siin paha on?“ küsis Nässu.

„Ma olen sõdur ja pean käsku täitma.“

„Kui sa käsku pead täitma, siis mine tasku teise nurka!“ kaman-
das Nässu.

Ent Helesinine Tinasõdur ei liikunud paigast.

„Ma täidan ainult Taavi käsku, tema on nüüd minu kindral.“

Talveuni

Kindral Taavi aga oli oma sõjamehe unustanud. Ta pidas kindral Niguliga nõu, mida suvel teha.

„Lähme minu tädi juurde maale!” ütles Nigul.

„Ära mine,” sosistas Nässu väga tasakesi, et Nigul ei kuuleks.

„Sa kardad vareseid, ja maal on neid hirmus palju. Ütle Nigulile, ei te ei oska sinna kahekesi minna.”

„Me ei oska sinna kahekesi minna,” ütles Taavi.

„O-oh, tädi juurde on lihtne sõita,” ütles Nigul. „Algul bussiga, siis peab bussist maha tulema ja vaatama, kust paistab tume mets. Selle metsa taga elabki tädi. Metsas on küll kaks karu. Need on head karud, nad ei tee lastele midagi. Ja tädi õues on veel haned. Need ei ole nii head, nad sisistavad. Aga kui neid kaelast pigistada, siis jooksevad nad minema.”

Taavi unustas vareсед ja ütles:

„Lähme kohe homme!”

„Homme ei saa,” vastas Nigul, „haned magavad praegu talveund.”

„Haned ei maga talveund,” vaidles Taavi vastu, kuid ta polnud selles päris kindel. Ta oli hanesid näinud ainult pildi peal ega teadnud neist midagi.

Nässu tahtis sosistada, et need on hoopis mesikäpad, kes talvel põõnavad, kuid ta ei saanud suud lahti teha – Helesinise Tinasõduri küünarnukk hoidis ta suud kinni. Nässu hakkas rabelema ja Helesinine Tinasõdur vabandas:

„Mina ei ole süüdi. Siin on minu jaoks liiga pime.”

„Tee siis valgust,” ütles Nässu pahaselt, „torka oma täägiga tasku põhja auk.”

„Aga kas tohib?” kahtles Helesinine Tinasõdur.

„Tohib küll. Mina olen siin kaua aega elanud ja tean, mis võib.” Helesinine Tinasõdur hakkas tasku põhja auku torkima. Torkis ja torkis, torkis niikaua, kuni saigi augu sisse. Pistis pea välja, vaatas – ei olnudki eram lasteaeda. Taavi kõndis ema kõrval kodu poole. Nässu tahtis ka läbi augu vaadata, müksas kogemata Helesinist Tinasõdurit, aga sõdur oli peenike ja kukkus läbi augu välja otse lume sisse!

„Miks ta lumme hüppas?” mõtles Nässu. „Ei tea, kas tahab ka talveunne jääda?” Kuid ta ei hakanud rohkem mõtlema. Tehku mis tahab, üksi oli taskus lahendam olla.

RAIMO MÄNNIS

ABILINE

„Toomas, tule aita mul sööginõusid kuivatada!” hõikas ema köögist.

„Mina!? Mis Siiril viga on?” imestas Toomas.

„Siiri peab õppima. Tule juba! Mina ise hakkan vett kandma.”

Mossitades jättis Toomas liivakastis mängimise. Läks pikka-pikkamööda kööki. Seisis natuke keset põrandat, võttis siis sõnagi lausumata taburetilt tühja veeämbri. Suundus sellega kaevu poole. Ikka poolteist ja poolteist, poolteist ja poolteist. Isa ei kuivatanud kunagi nõusid. Tõi vett ja lõhkus puid. Need olid meeste tööd.

Tore oli vaadata, kuidas vesi kaevukraanist jooksis. Kindlasti toredam kui nõude kuivatamine. Kui aga Toomas täis ämbrit kaevu konksu otsast ära võtma hakkas, oli sellega midagi imelikku juhtunud – ei tulnud lahti. Küll proovis poiss ühest ja teisest küljest. Ainult vett loksus jalgadele.

Emä kuivatas seni nõud ise ära. Ladus kappi ja tuli välja ämbrit otsima. Ämber oli ikka konksu otsas. Poiss kangutab, nii et näost punane. Põrutab jalga vastu maad. Näitab ämbriale rusikat.

„Oh sind, abilist!” pahandas emä ämbriiga toa poole minnes.

Toomas kõndis, nina maas, tema selja taga.

„Missuguse rätikuga ma kuivatan?” küsis ta tüki aja pärast.

„Ma juba kuivatasin ise,” vastas emä. „Sul ei sobi seda teha. See ju naiste töö. Sina mine liivakasti tagasi.”

Ja ruttas jälle kaevule.

Toomas läski liivakasti. Aga mängima ei hakanud. Terve öhtu polnud mängutuju.

ŠINGU JÕE INDIAANLASED

Selle indiaanlase nimi on Takuai. Ta rõõ-
mustab rikkaliku banaanisaagi üle.

Meeste tööks on palmikiududest
mattide punumine.

Sellel mehel on naine, seepärast kannab ta huuleketast.

Kaugel ääretu ookeani taga asub
Lõuna-Ameerika. Seal on maa, kus
on alati palav suvi. Maa nimeks on
Brasiilia. Ja Brasiilias, läbi tohutu
ürgmetsarägastiku voolabki Šingu

jõgi. Jõe ääres elab palju indiaan-
lasi, elavad ka need, keda piltidel
näed. Neil on metsalagendikul
rohust onnid ja palmilehtedest
varikatused. Katuste all on lehe-

kiududest tehtud matid ja võrkkiiged.

Šingu jõe indiaanlased värvivad oma keha ja juuksed punaseks. Pidupäevadel maalivad nad kehale veel musta värviga iselaadi mustrid. Kõrvad värvitakse kriidiga valgeks ja sinna riputatakse kirevatest linnusulgedest tupsud. Kulmud, ninapealne ja põsed tehakse punaseks. Nii on indiaanlased ehitud. Kuid värvil on ka teine otstarve: see kaitseb keha päikesekuumuse ja putukate hammustamise eest.

Naisemeeste tunnusmärgiks ja ehteks on huuleketas. Selle ülemine pool värvitakse punaseks, alumine pool jäetakse valgeks või joonistatakse sinna kaks punast ringi. Ka huul ümber ketta värvitakse punaseks. Kettast ei lahkuta magamise ega söömise ajalgi. Ainult suplema minnes võetakse ketas ära. Ent siis varjab mees oma nägu kätega, sest tal on häbi, et pole ketast.

Küla lähedal on põllud, kus kasvab tera- ja juurvili. Põllul töötavad naised. Mehed käivad metsas jahil või jõel puutüvedest õonestatud küna-dega kalu püüdmas. Nende jahiriistadeks on vibud ja nooled. Kui mehed jahisaagi või kaladega koju jõuavad, heidavad nad varikatuse alla mattidele või võrkkiikedesse puhkama. Naised tõstavad savipotid lõkketulele ja hakkavad toitu keetma.

MATTI RANNU

Tikk ja Takk läksid õue. Ilm oli hall ja nukker.

Tikil ja Takil oli igav.

„Näe, värvipott!“ ütles Tikk.

„Kaks värvipotti ja pintslid ka,“ ütles Takk.

Maja ees oli madal aed.

„Värvime aia ära,“ arvas Tikk.

„Värvime!“ nõustus Takk.

Tikk võttis ühe pintli ja värvipoti ja hakkas värvima.

Takk võttis teise pintli ja värvipoti ja hakkas värvima.

Üks aia ühest otsast, teine aia teisest otsast.

TIKK JA TAKK VÄRVIVAD AEDA

Illustreerinud S. VÄLJAL

Tikk ja Takk tegid hoolega tööd. Aed kattus värvikorruga.

Päike vaatas pilve tagant välja ja naeratas. Koer Tuki jooksis ligi ja ütles: „Auh!“

Töö sai tehtud ja värv lõppes otsa.

„Tore oli!“ ütles Tikk.

„Oli küll,“ nõustus Takk.

Õue tuli onu, vaatas aeda ja hüüdis:

„Mida te ometi teinud olete!“

„Tööd tegime,“ vastasid Tikk ja Takk.

„Vaadake!“ ütles onu.

Pool aeda oli lilla ja pool aeda roosa.

Tikk ja Takk olid ülepeakaela värviga koos.

„Me arvasime...“ alustasid Tikk ja Takk.

„Halvasti arvasite. Enne tuleb luba küsida ja siis teha. Ainult õppides saab meistriks. Nüüd maiss! tuppa end pesema! Nõndaviisi!“ ütles onu.

TEEME LAHTI POSTIPAUNA!

Lookesi Leninist

Koolis oli ilmeka lugemise võistlus. Oktoobrilapsed ja pioneerid esitasid luuletusi ning jutukesi, mis olid pühendatud Leninile. Kõige tublimad olid meil I klassi oktoobrilapsed Reet Pork, Alli Peit ning Kaie ja Peep Migur.

MARGIT MAATSALU,
Lohusalu Algkooli II klassi
oktoobrilaps

Ülal: „Jalgpallimatsil“ – joonistanud 8-aastane ANDRUS ROGENBAUM.
All: „Hüppemäel!“ – joonistanud 7-aastane MEELIS MILDER.
Paremal ülal: „Tähekesed matkavad“ – linoollõike valmistanud 8-aastane EVE GLASER.

Kõik kolm õpivad Valga Pioneeride Maja kunstiringis.

Tere, sõber Täheke!

Viimasel koolipäeval helises meie kooli lõpetajatele viimast korda koolikell. Otsustasime terve tähekesega oma sõbrad pidulikult ära saata, sest esimesel koolipäeval võtsid nemad meid lillekimpudega vastu. Siis me veel ei tundnud koolimaja ja olime hirmus arad. XI klassi õpilastest said meie suured sõbrad.

Kinkisime igale lõpetajale nartsissi ja soovisime neile kõike head. Palusime ka, et nad oma kooli ei unustaks.

TÖNU TALVE,
Maardu Keskkooli II klassi
oktoobrilaps

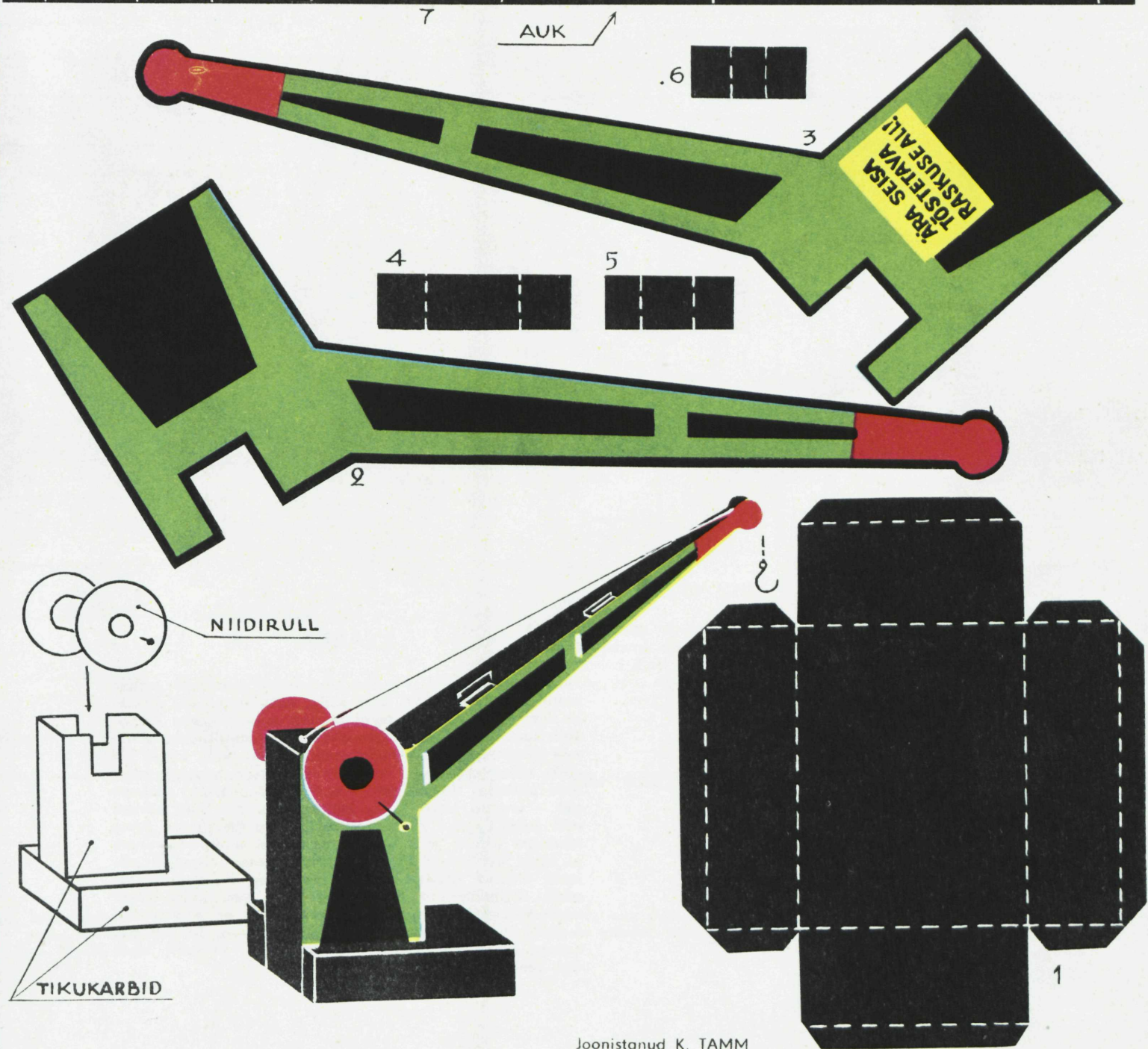

Matkast

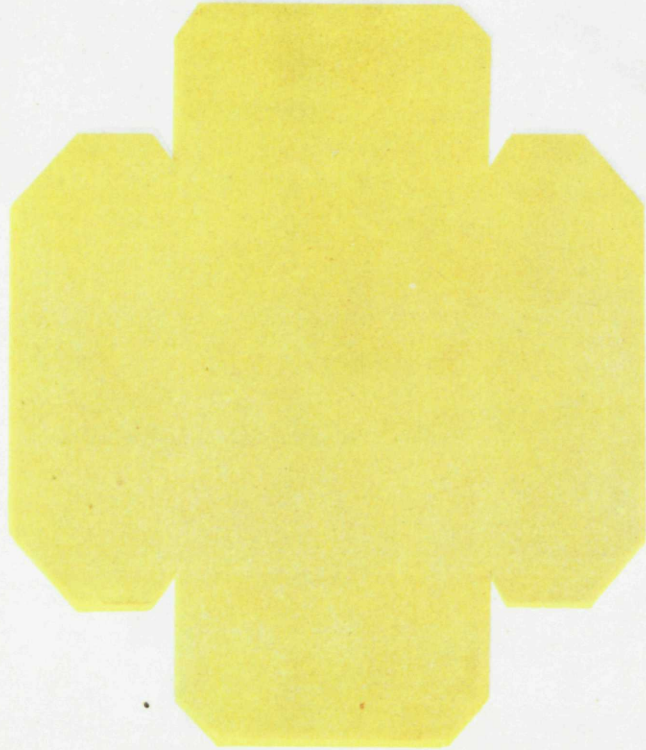
Meie tähekesse lastele meeldib kõige rohkem matkamine. Käisime matkal Liiva metsas. Kui kohale jõudsime, oli pikast teest kõht tühjaks läinud. Hakkasime kiiruga sööma. Pärast sööki muutusime kõik erksaks. Pidasime maha rahvastepallilahingu. Edasi hakkasime võidu kukerpallitama. Lõbu oli laialt. Metsas nägime ka palju lepatriinuseid, tundus, nagu oleks lepatriinude sadu olnud. Nii tore oli vaadata, kui nad mööda meie käsivarsi üles ronisid ja siis lendu tõusid.

MAIRE PALM,
V. Kingissepa nim.
Tallinna 20. Keskkooli II klassi
oktoobrilaps

SEDA PUNAST JOONT MOODA LÕIKA VALJA KORVALOLEV KASITOOLEHT

Joonistanud K. TAMM

KRAANA

Tühjast niidirullist ja kahest tikukarbist meisterda endale kraana. Pinnalaotus (1) löika välja, voldi kriipsjooni mööda ja liimi ühele karbile. Saad kraana aluse. Teisest karbist võta toos välja. Karbi servadesse (vt. joon.!) löika niidirulli asetamiseks kaks neljakandilist sätku. Rulli külge löö väike vineerinael. Selle abil saad rulli (kraana vintsi) hõlpsasti pöörata. Vintsile keri umbes 30 sentimeetri pikkune niit – kraana tross. (Enne kerimist seo niit hästi kõvasti rulli külge.) Löika välja must pabeririba (7) ja tee sinna näidatud kohale auk. Nüüd pane vints karbi sätkudesse ja trossi ots tõmba läbi paberiribas oleva augu. Kriipsjooni mööda volditud ribaga liimi karp kraana alusele püsti. Väljalõigatud kujundid 2 ja 3 liimi püsti oleva karbi külgedele. Kraana noka sõrestikuks on paberiribad 4, 5 ja 6. Need liimi (vt. joon.!) õigetesse kohtadesse. Kraana trossi otsa pane kirjaklamber või pehmest traadist keeratud konks.

Hea rohi

LEILI ANDRE

AI-AI,
AI-AII
LAPSE SÕRMEL SIIN
TILLUKENE KRIIM,
KUIDAS SÕRM KULL KATKI SAI?

AI-AII
LAPS JU TEAB:
PISARAD EI VALU UHU.
LAPS JU TEAB
ROHTU HEAD:
„MEMMEKENE,
PEALE PUHUI!”

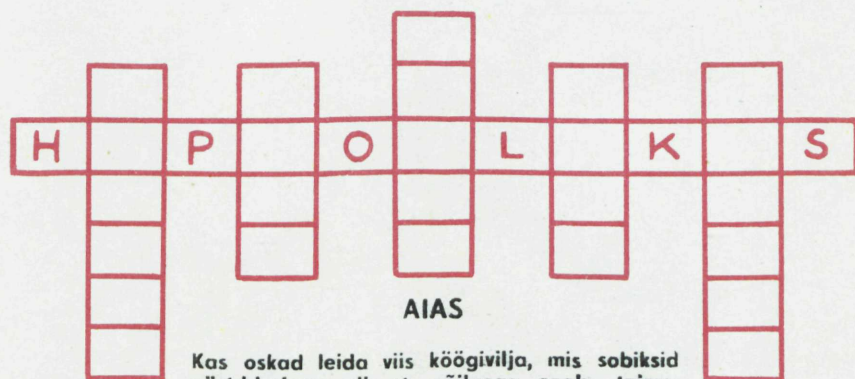
Tuks ja Marju

IRA LEMBER

SÕBRAD TUKS JA MARJU
IKKA VEEL EI HARJU,
ET NUUD TEE ON UUS.
TUKSI, PORTFELL SUUS,
SILKAB LASTEAEDA
VANU SÕPRU KAEMA,
TEMA KANNUL
MARJU SAMMUB,
KUNI JÄRSKU –
PAIGAL TAMMUB,
HUUAB:
„TULE ÄRA, TUKS,
SEE EI OLE KOOLIUKS!”

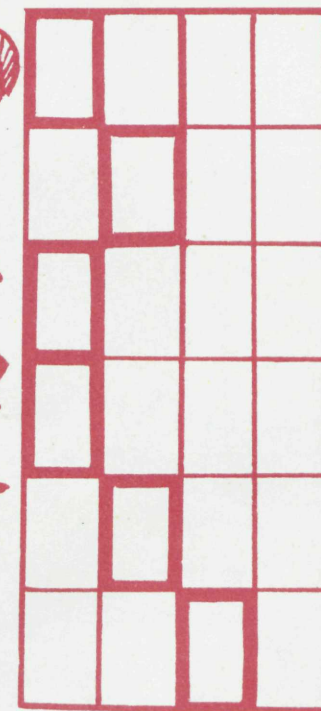
MIS ON VALESTI?

Mitu viga sa sellelt pildilt leiad? Missugused need on? Joonista ise pilt teemal „Karjas“, kus vigu ei ole.

AIAS

Kas oskad leida viis köögivilja, mis sobiksid püstridadesse nii, et põikreas saaks taime, millest ema kevadel maitsvat suppi keedab?

KURI LIND

Kirjuta lindude nimed ruutudesse. Õige lahenduse korral annavad jämedate piirjoontega ruudud ülalt alla lugedes kodulinna, kes sageli on üsna tige.

KAHEKSA LILLE

KASSI + KING
HIIRE + KÄPP
KURE + SUDA
MURTUD + MÖÖK

VÕHU + LILL
VÕI + SILM
KÄO + REHA
PÄASU + HERNES

Nisuguseid lilli muidugi ei ole. Aga kui esimese tulba sõnale liita õige sõna teisest tulbast, saad küll kaheksa lille. Missugused need on?

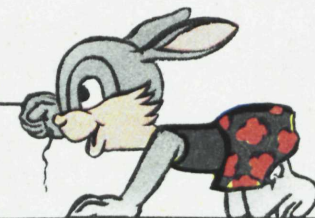
ELKND Keskmittee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu ajakiri „Täheke“ nr. 11 – 1966. Toimetuse kolleegium: L. Lilleaas, I. Linnat, E. Lootsar, H. Pukk, H. Raig, M. Velleste. Peatoimetaja H. Pukk. Kunstiline toimetaja E. Pikk. EKP Keskmittee Kirjastus, Tallinn, Lauristini 1, tel. 422-28. Toimetuse aadress: Tallinn, Estonia pst. 4, tel. 449-70, 475-20.

Laduda antud 26. IX 1966. Trükkida antud 27. X 1966. Trükiarv 51 700. Trükooginaid 2. Arvutuskooginaid 2. Tellimise nr. 1428. Trükkida „Oktoober“, Tallinn, Tartu mnt. 41. Offsetiraber nr. 1, 100 gm², 62x90, 1/4. Sovetski Tseluloosi- ja Paberikombinaat, Kaliningradi oblast. Журнал «Звездочка». На эстонском языке. Издатель ЦК ЛКСМ Эстонии.

Esikaanel A. VENDERI joonistus „Kiikhoobuste vägi“

FIFINE JA FORTON

Prantsuse lasteajakirjast „PIPOLIN“

